Raadsvoorstel

Agendapunt: 13
Zaaknummer: 2016-007140

Onderwerp

Datum voorstel	Datum raadsvergadering	Bijlagen	Ter inzage
30 augustus 2016	08-11-2016		* Landschapsbeleidsplan deel A: Visie op hoofdlijnen (d.d. 15 juni 2016) * Landschapsbeleidsplan deel B: Aan de slag (d.d. 15 juni 2016)

Aan de gemeenteraad,

0. Samenvatting
De gemeente Goirle wordt gekenmerkt door de mooie landschappen en natuurgebieden in het buitengebied, maar het ontbrak nog aan een goed integraal beleidsplan hoe met dit landschap moet worden omgegaan. Het landschapsbeleidsplan biedt hierin meer duidelijkheid.

Het Landschapsbeleidsplan bestaat uit twee delen:
Deel A: 'Visie op hoofdlijnen'. Hierin staan uitgangspunten die streven naar een aantrekkelijk, vitaal en beleefbaar landschap met ontwikkelingsmogelijkheden binnen een duurzaam en robuust groen raamwerk.
Deel B: 'Aan de slag' beschrijft per deelgebied de ruimtelijke karakteristiek en geeft concrete spelregels en praktische inrichtingsmaatregelen. Deelgebieden die aanbod komen zijn opgedeeld in landschapsdelen, beken, lange lijnen van doorgaande routes, randen en entrees rondom Goirle en Riel, nederzettingen en routenetwerken.

Het Landschapsbeleidsplan is kader stellend en richtinggevend. Het biedt duidelijke handvatten om ingrepen in het landschap te begeleiden en te toetsen, maar ook om een ambitie neer te zetten die inspireert dan wel verleidt tot nieuwe ontwikkelingen. Het kent geen uitvoeringsprogramma. Wel is reeds een drietal concrete projecten gepland voor 2017, waarbij het LBP op van toepassing is (Bels Lijntje, entree Turnhoutsebaan-Rillaerseweg en bomenrij/berm Turnhoutsebaan) Het Landschapsbeleidsplan biedt hiervoor concrete handvatten voor de uitvoering. Daarnaast liggen er op korte termijn kansen voor de gemeente om een ontbrekend stukje ecologische verbindingszone De Leij aan de oostrand van Riel te realiseren.

1. Wat is de aanleiding / wat is het probleem?
De gemeente Goirle wordt gekenmerkt door de mooie landschappen en natuurgebieden in het buitengebied. Er is in de afgelopen jaren in verschillende rapporten en documenten al veel geschreven over het buitengebied, maar het ontbreekt momenteel aan een goede integrale kaderstelling en beleid voor het landschap in ons buitengebied. Willen we aansturen op behoud en versterking van dit mooie landschap, is het belangrijk te weten waar waardevolle landschappen

liggen en hoe ze kunnen worden versterkt. Onze gemeente is actief in het netwerk "Vitaal Leisure landschap, Regio hart van Brabant". In dit kader is het wenselijk in beeld te brengen hoe het landschap een rol kan vervullen voor de (vrijetijds)economie.

Het doel van het landschapsbeleidsplan is het bieden van duidelijke kaders om ingrepen in het landschap te begeleiden en te toetsen, maar ook om een ambitie neer te zetten die inspireert dan wel verleidt tot nieuwe ontwikkelingen die de ruimtelijke kwaliteit in de toekomst versterken. Het plan is naast voor intern gebruik, juist ook bedoeld voor bedrijven en particulieren die in het buitengebied plannen hebben voor economische, ruimtelijke en/of landschappelijke ontwikkelingen.

Uw raad wordt gevraagd het Landschapsbeleidsplan deel A en deel B (versie d.d. 15 juni 2016) vast te stellen.

2. Wat willen we bereiken?
De gemeente Goirle heeft een prachtig afwisselend buitengebied gelegen tussen het Dommelsysteem en het Dongesysteem. Het gebied herbergt zowel hogere drogere gronden als lagere nattere beekdalen en kwelbrongebieden en is rijk aan waardevolle landschappen en natuurgebieden. We hebben in het kader van 'Vitaal Leisure landschap' de ambitie om te werken aan een vitaal, mooi en afwisselend Leisure landschap. In artikel 3.2 van de Verordening Ruimte wordt bij een ruimtelijke ontwikkeling een kwaliteitsverbetering van het landschap gevraagd. En ook in onze eigen Toekomstvisie 'Thuis in Goirle: groen, sociaal, ondernemend' geven we als gemeente aan dat we trots en zuinig te zijn op ons groen. Maar een duidelijk integraal beleid over waar en hoe moet worden gewerkt aan behoud en versterking van ons landschap ontbreekt. Het landschapsbeleidsplan bevat hiervoor concrete handvatten.

Met deze handvatten streven we naar een aantrekkelijk, vitaal en beleefbaar landschap met ontwikkelingsmogelijkheden binnen een duurzaam en robuust groen raamwerk. We willen bouwen aan een robuust casco in het buitengebied, wat verschillende ontwikkelingen in de tijd kan opvangen.

3. Wat gaan we daarvoor doen?
<u>Visie op hoofdlijnen</u>
De belangrijkste uitgangspunten die in de visie van het Landschapsbeleidsplan worden genoemd zijn:

- Handhaven en versterken van de contrasten in identiteiten van verschillende landschappen.
- Duurzaam en robuust inrichten zodat het landschap de toekomstige veranderingen en uitdagingen kan opvangen.
- Onderkennen en het versterken van de waarde van natuur en biodiversiteit.
- Onderkennen en versterken van de beleving van het landschap.
- Ingrepen in het landschap leveren altijd een win-win situatie op voor meerdere belangen (natuur, recreatie, rentmeesterschap, ondernemerschap).
- Robuust maken van een groen raamwerk waardoor de opnamecapaciteit van verschillende functies (wonen, werken, recreëren) in het landschap vergroot wordt.

<u>Ambitie en spelregels per deelgebieden</u>
Het landschapsbeleidsplan deelt het buitengebied op in de volgende deelgebieden:

- Landschapsdelen
- Beken
- Lange lijnen van aantal doorgaande routes
- Randen en entrees Goirle en Riel
- Nederzettingen
- Routenetwerken

In deel B 'Aan de slag' van het landschapsbeleidsplan heeft elk deelgebied zijn eigen ruimtelijke karakteristiek, ambitie en concrete spelregels met praktische inrichtingsmaatregelen om de ambitie te bereiken.

Landschapsdelen
In deelgebied West, de Rielsche Heide, is behoud van de openheid belangrijk. Door de ontwikkeling van een netwerk van kruidenrijke bermen en randen ontstaat een biodivers agrarisch landschap in dit landschapsdeel.

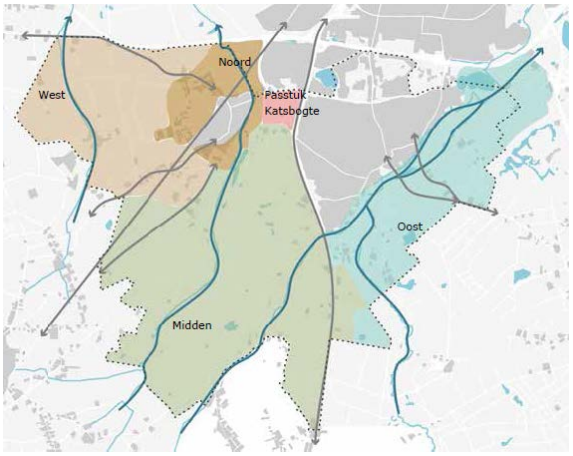

Deelgebied Noord bestaat uit landschap rondom Riel, Zandeind en Spaanse Hoek. Het landschapsbeleidsplan stelt voor om de essen open te houden en te accentueren met beplanting aan de randen.

Deelgebied Midden bestaat uit de Regte Heide dat wordt ingekaderd door twee beekdalen en een landgoederenstrook. Het landschapsbeleidsplan streeft behoud en versterking na van deze grote diversiteit aan landschappen en geschiedenissen, waarbij vernatting van het gebied belangrijk is. Ook wordt een uitgekiend netwerk van routes nagestreefd, waarbij de kwetsbare natuur wordt ontzien.

Passtuk Katsbogte is gelegen tussen bebouwde kom van Goirle en Riel, industrieterrein Katsbogte en de Regte Heide. Het is een verrommeld stukje, zonder duidelijke ruimtelijke functie. Het landschapsbeleidsplan geeft dit stukje toekomst in de ontwikkeling van een nat-plas-dras groengebied en waterbuffer ter versterking van natuurgebied de Regte Heide. Deze ontwikkeling kan al dan niet door middel van een economische drager worden gerealiseerd.

Deelgebied Oost, de brede beekdalzone van de twee Leijen gelegen tussen de zuidrand van Goirle en de landgoederenzone, kent een karakteristieke opbouw met vele (potentiële) verschillende overgangen. Het landschapsbeleidsplan streeft versterking na van deze karakteristieke opbouw door de introductie van kleinschalige landschapselementen, het vasthouden van water en het uitbreiden van het recreatieve netwerk richting Beekse Bergen.

Beekdalen
In het landschapsbeleidsplan willen we de contrasten tussen de beken versterken en de opbouw van de beekloop verduidelijken. De Hultensche Leij is nu een onbeduidende afwatering van een landbouwgebied, maar heeft potentie om zich te ontwikkelen tot een beek door beekbegeleidend bos en een natuurlijke waterbuffer in het deelgebied West. De Leij is bijna geheel natuurlijk ingericht, met uitzondering van het deel aan de oostrand van Riel. Het beekdal van de Leijen in het oosten van Goirle is uniek vanwege de industriële geschiedenis van Goirle, maar ook vanwege de breedte van het beekdal, waardoor vele verschillen tussen nat en droog en rijk en arm gecreëerd kunnen worden.

Lange lijnen en doorgaande routes
Doorgaande continue lijnen als lanen, doorgaande routes en het Bels lijntje zijn opgenomen in het landschapsbeleidsplan. Deze lijnen geven oriëntatie en identiteit in het buitengebied. Het landschapsbeleidsplan geeft richting aan hoe deze versterkt en verbeterd kunnen worden.

Randen & entrees en Nederzettingen
In het landschapsbeleidsplan is voorgesteld om beide kernen Goirle en Riel en de nederzettingen in te bedden in het landschap zodat een verwevenheid tussen buitengebied en verstedelijking ontstaat. Deze verwevenheid ontstaat niet alleen maar door groenelementen maar ook een fijnmazig netwerk van routes naar buiten te realiseren.

Routenetwerk
Om het landschap beleefbaar te maken is er in het landschapsbeleidsplan ook aandacht voor een netwerk van wandel-, fiets- en ruiterroutes. Voorgesteld wordt om wandel- en fietspaden in de kernen beter aan te laten sluiten op het buitengebied en er worden voorstellen gedaan om ontbrekende verbindingen te realiseren en overbodige verbindingen te verwijderen. Hierdoor ontstaan ook meerdere aantrekkelijke routes van verschillende lengtes.

<u>Klimaatbestendig landschap</u>
In het laatste hoofdstuk van deel B zijn enkele denkrichtingen beschreven voor de toekomst. Klimaatveranderingen en veranderingen in ons energieverbruik noodzaken ons om ook over de impact op het landschap na te denken. Het landschapsbeleidsplan laat zien waar binnen het landschap kansen liggen op het gebied van duurzame energie, duurzaam watersysteem en het opvangen van fijnstof.

<u>Uitvoering van het Landschapsbeleidsplan</u>
Op dit moment is bewust gekozen om geen uitvoeringsprogramma te koppelen aan deze visie. De gemeente Goirle is een relatief kleine speler daar waar het gaat om grondeigenaar in het buitengebied. Een groot deel van het landschap wordt gevormd door externe partijen zoals particulieren, natuurorganisaties en waterschappen. Met dit landschapsbeleidsplan kunnen wij deze partijen ondersteunen en inspireren hoe zij met het landschap om kunnen gaan. Voor de gemeentelijke eigendommen in het buitengebied geldt dat wij het landschapsbeleidsplan zowel passief (als zich ontwikkelingen voordoen) dan wel actief (als zelfstandig project) kunnen toepassen.

Op een aantal plekken waar de gemeente grondeigenaar is, zijn er mogelijkheden om op korte termijn verbeteringen conform het landschapsbeleidsplan toe te passen:

1. Ontwikkelen ecologische verbindingszone (evz) /bijenlint Bels lijntje => deze staat voor 2017 gepland tegelijk met de verbreding van het fietspad. Hiervoor wordt samengewerkt met de gemeente Tilburg en is in de voorjaarsnota een budget van € 15.000,00 gereserveerd.
2. Realiseren duidelijke entree Rillaersebaan-Turnhoutsebaan => in 2017 wordt de kruising Rillaersebaan-Turnhoutsebaan aangepakt. Hierbij wordt gelijk de direct aangrenzende openbare ruimte anders ingericht zodat een duidelijke entree van Goirle ontstaat. De kosten hiervoor zijn meegenomen in het totaalplan voor de herinrichting van de kruising.
3. Verbeteren van bomenrij en bermen langs de Turnhoutsebaan => in 2017 worden diverse maatregelen uitgevoerd aan het de Turnhoutsebaan (Rotonde Poppelseweg en kruising met Rillaersebaan). Door werk met werk te verrichten kunnen de maatregelen efficiënt worden uitgevoerd. In de voorjaarsnota is voor het verbeteren van de bomenrij en bermen een budget van € 40.000,00 gereserveerd.

EVZ De Leij (oostrand Riel)
Tot slot liggen er op korte termijn kansen om, conform het landschapsbeleidsplan, bij te dragen aan de realisatie van het ontbrekende stuk ecologische verbindingszone (evz) Leij tussen de Goirleseweg en Vonderwei in Riel. Op dit moment doet zich de situatie voor dat de huidige grondeigenaren de betreffende percelen niet meer als zodanig in gebruik willen hebben, waardoor nu een unieke kans ontstaat om dit stukje evz te ontwikkelen zodat een vrijwel aaneengesloten verbindingszone worden gerealiseerd tussen de Regte Heide en De Blaak. De Provincie Noord Brabant heeft in haar beleid aangegeven dat zij graag dit stukje evz wil ontwikkelen en stelt daarvoor een subsidie beschikbaar die ongeveer de helft van de kosten vergoedt. Waterschap de Brabantse Delta en de Gemeente Goirle zijn voor de realisatie (en resterende kosten) verantwoordelijk. Momenteel wordt onderzocht of bestaande middelen vanuit het Stimuleringskader Groen blauwe diensten hiervoor ingezet kunnen worden.

<u>Landschapsbeleidsplan in kaartengalerij</u>
Om het landschapsbeleidsplan zowel voor intern als extern gebruik op eenvoudige wijze beschikbaar te stellen wordt het landschapsbeleidsplan in de loop van dit jaar in de kaartengalerij beschikbaar worden gesteld.

4. Wat mag het kosten?
Het landschapsbeleidsplan bevat geen uitvoeringsprogramma. Er zijn dan ook geen kosten aan verbonden. Met dit landschapsbeleidsplan kunnen wij grondeigenaren in het buitengebied ondersteunen en inspireren hoe zij met het landschap om kunnen gaan. Voor de gemeentelijke eigendommen in het buitengebied geldt dat wij het landschapsbeleidsplan zowel passief (als zich ontwikkelingen voordoen) dan wel actief (als zelfstandig project) kunnen toepassen. Bij een actieve toepassing zal daartoe eerst een projectvoorstel met bijhorend budget bij de raad worden ingediend.

5. Communicatie en participatie / inspraak
Voor de totstandkoming van het Landschapsbeleidsplan is een klankbordgroep in het leven geroepen. De klankbordgroep bestond uit 11 personen afkomstig van de Heemkundige kring, Stichting Biodiversiteit, Brabants Landschap, ZLTO, Agrarisch Natuurvereniging Kempenland, Waterschap Brabantse Delta, Waterschap De Dommel en Kempische landgoederen. Met de

klankbordgroep zijn twee workshops gehouden en is nog eenmaal de gelegenheid geweest schriftelijk te reageren op het concept landschapsbeleidsplan.

6. Vervolgtraject besluitvorming
Niet van toepassing

7. Fatale beslisdatum
Niet van toepassing

8. Voorstel
Vaststellen van het Landschapsbeleidsplan deel A: Visie op hoofdlijnen en Landschapsbeleidsplan deel B: Aan de slag (d.d. 15 juli 2016)

burgemeester en wethouders van Goirle

Marijo Immink, locoburgemeester
Michel Tromp, secretaris

De raad van de gemeente Goirle;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 06-09-2016

gelezen het advies van de commissie Ruimte d.d. 11-10-2016;

gelet op de Gemeentewet;

b e s l u i t :
Het Landschapsbeleidsplan deel A: Visie op hoofdlijnen en Landschapsbeleidsplan deel B: Aan de slag (d.d. 15 juli 2016) vast te stellen

Aldus besloten door de raad van de gemeente Goirle in zijn vergadering van 08-11-2016.

, de voorzitter

, de griffier